HebrewBooks.org ©Moznaim Publishers. No commercial use allowed.

אי הכי. דטעמא דר' שמעון משום הנאה הוא: מה להן מופר בהנאה. דכתיב בלבד תשליכון אותו (שמות כב): **לדידיה נמי.** לצורך ישראל עצמו היתה לו שעת הכושר אבל שור הנסקל ועגלה ערופה לא היתה לו שעת הכושר אפי' קודם לכן דבהמה בחייה בחזקת איסור עומדת:

ליפוי ומודה ר' שמעון בפטר חמור. דהא יכול להאכילו לאחרים הוא: דלא תשיב עליה. לאכילה ומשום הכי לא תני ליה דסתמיה לאו לאכילה קאי: **ר"ה ואיסורו חישובו.** איסור דאסר ליה רחמנא לישראל משויא ליה אוכל דכיון דאסר ליה מכלל דראוי לאכילה לעובד כוכבים הוא: **צריכה מחשבה.** לטמא טומאת אוכלין אם נגע בו בהן שרץ שאם תגע אחרי כן באוכלין כשרין בטומאה וכל כמה דלא תשיב עליה לית ליה שום טומאת מגע דנבלת עוף טהור אינה מטמאה אלא אם כן אכלה ואז מטמאה אותן בגדים שהוא לבוש בשעת בליעה: **ואינה צריכה הכשר.** הואיל ויש עליה טומאה חמורה לטמא אדם ובגדים אם היה אוכלה ואמר בכריתות בפרק דם שחיטה (דף כא.). וכי יותן מים וכו'[1] מה זרעים מיוחדין שאין סופן לטמא טומאה חמורה צריכין הכשר אף כל שאין סופן לטמא טומאה חמורה צריכין הכשר[2] ולא שייך הכשר אלא בטומאה קלה לאוכלין וכן מחשבה: **ר' שמעון היא.** דלית ליה איסורו חישובו: **נבלת בהמה טמאה כו'.** שהיא סתמא לאו לאכילה קיימא דמאיסה ועוד שיש לה שני דחויין אחת שלא נשחטה ואחת שהיא טמאה[3] כל זמן נבלת עוף טהור: **וחלב.** שומן של[4] נבלה טהורה: **בכפרים.** דעניים הם ואין רגילין לאכול עופות ושומן צריכין מחשבה להאכילן לעובד כוכבים ואם לאו אין מטמאין טומאת אוכלין. וא"ת נבלת בהמה טמאה טומאת אוכלין דהא כלים כ"ש[5] אוכלין תרין כדאמר בכריתות בפרק דם שחיטה (דף כא.). דאי איכא פחות מכזית[6] דאין עליה טומאת נבלות שהרי אין בה שיעור ולירפו לפחות מכזית אם כן אוכלין אם חישב על פחות מכזית זה לאכילה לכביה שאם שאר אוכלין להשלימה לכזית[7] שאם יגע בהן שרץ יטמאו. [8] והחלב לא רגילין ליכא למימר דיה אין צריך הכשר דאי בחלב נבלה הא אין מטמא טומאה חמורה דכתיב (ויקרא ז) יעשה לכל מלאכה ואמאי לא ניבעי הכשר ואי בשמוטה ומשום שכבר הכשר הא שינו בגמ' בהעור והרוטב (חולין קכח.). חזר ר"ע לחיות שונה כר' יהודה דהכשר שחיטה לא מהניא לחלב משום דאסרי לאו אוכל הוא דהא בכפרים לאו בר אוכל הוא עד דחשיב עליה ובטהרות במשנה לא גרסינן ליה: **ואיהו צריכה הכשר.** הואיל ומטמאה טומאה חמורה[9] בעוד שהיה בה זית שלא בעודה היא מחוברת בנבלה[10]: **נבלת בהמה טהורה כו'.** סתמא לאכילת עובד כוכבים דלא מאיסה ועוד דלגבי ישראל אין בה אלא דיחוי אחד הלכך איצה צריכה מחשבה לקבל טומאת אוכלין להצטרף פחות מכזית איצטה לאכלין וכן נבלת עוף טהור והחלב של שחוטה: **בשווקים.** בכרכים דיש בה רוב עם ועשירים הם ורגילין לאכול רוב עופות ושומן: **ולא הכשר.** נבלת בהמה ועוף משום דמטמאין טומאה חמורה וחלב שחוטה בשווקים משום שכבר הוכשר בשחיטה דכיון דלא בעי מחשבה אהני ליה הכשר שחיטה: **הא טמאה בעיא מחשבה.** ולא אמרינן איסורו חישובו וגבי פטר חמור דמטמאין לעיל [ט:] בדחשיב עליה הוא ואפ"ה מטהר ר"ש דאוכל שאי אתה יכול להאכילו לאחרים הוא דמודה ר"ש לאחר שריפה שהוא אסור בהנאה דר"ע לא אמרינן איסורו חישובו. גרידא ואפ"ה פלוגתייהו בדלא חשיב וליתא לדר"מ[11]. ודקשיא לך מאי טעמא דרבנן[12] אי דערפיה מיערף הכי נמי דמודו רבנן דלא מטמא טומאת אוכלין הואיל ולא חשיב עליה:

אי הכי בשר בחלב מאי איריא דהיתה לה שעת הכושר תיפוק לי דאוכל שאתה יכול להאכילו לאחרים הוא דתניא רבי שמעון בן יהודה אומר [6] משום ר' שמעון בשר בחלב אסור באכילה ומותר בהנאה שנאמר [1] כי עם קדוש אתה לה' אלהיך ולהלן הוא אומר [2] ואנשי קודש תהיון לי מה להלן אסור באכילה ומותר בהנאה אף כאן אסור באכילה ומותר בהנאה הדא ועוד קאמר הדא דאוכל שאתה יכול להאכילו לאחרים הוא ועוד לדידיה נמי הרי היתה לו שעת הכושר ואם איתא דלאחר עריפה שרי רבי שמעון ליתני ומודה רבי שמעון בפטר חמור ובשר בחלב שמתמאין אוכלין אי דחשיב עליה הכי נמי הכא במאי עסקינן דלא חשיב עליה וטעמא מאי מטמאי רבנן אמרוה רבנן קמיה דרב ששת הואיל ואיסורו [3] חישובו [4] ולרבנן מי אמר הואיל ואיסורו חישובו והא תנן [5] שלשה עשר דברים [6] אמרו בנבלת עוף טהור וזו אחת מהן צריכה מחשבה ואינה צריכה הכשר ואי איסורו חישובו למה לי מחשבה הא מני רבי שמעון היא תא שמע [7] נבלת [8] בהמה טמאה בכל מקום ונבלת עוף טהור והחלב בכפרים צריכים מחשבה ואינם צריכים הכשר ואי אמרת איסורו חישובו למה לי מחשבה הא מני רבי שמעון היא תא שמע [9] נבלת [10] בהמה טהורה בכל מקום ונבלת עוף הטהור והחלב בשווקים אינן צריכין מחשבה ולא הכשר הא טמאה בעיא מחשבה וכי תימא הא מני רבי שמעון היא הא מדסיפא רבי שמעון הוי רישא לאו רבי שמעון דקתני סיפא רבי שמעון אומר אף הגמל והארנבת והשפן והחזיר אינן צריכין לא מחשבה ולא הכשר [11] ואמר רבי שמעון מה טעם הואיל ויש בהן סימני טהרה אלא אמר רבא דכולי עלמא לא אמרינן איסורו חישובו ואי דערפיה מיערף הכי נמי הכא

מה להלן אסור באכילה ומותר בהנאה כו'. תימה דבפרק כל שעה (פסחים כד.): דרש מיסי בן יהודה איסור באכילה מהכא ואיסור הנאה יליף מק"ו דעולה והשתא במאי פליגי וי"ל [1] קסבר תנא דהתם כיון דמלי לקיומי תרוייהו הגזרה שוה וק"ו מקיימי ומיהו קשה דבכמה מקומות אמרא ג"ש ומפקינן מק"ו כלומר בכמה דוכתי שיטול ושוה ק"ו והדר [2] תלמוד לומר אלמא אמרא גזרה שוה ומפקינן מקל וחומר ופירש ר"ת קל מיירי במידי דאסור בהנאה כגון קדשים שיצאו חוץ למחיצתן דדרש בפרק בהמה המקבלת (חולין קמ.). מבשר בשדה [3] כיון שיצא חוץ למחיצה נאסר ואע"ג דפסחים דקדק בהיתר הנאה כדכתיב לבלד תשליכון אותו קסבר תנא דהתם להכי אהני ק"ו דילפינן מקדשים דמייתי בהו נמי קל ותנא דהכא סבר מטריפה דשרי בהנאה ילפינן כפשטה [4] ולית ליה קל וחומר דהכי נמי מאן דדרש איסור הנאה מג' לא תבשל ליה קל וחומר [5] (וא"ת מאן דדרש ליה [6] מקודש אית ליה ק"ו) תיפוק ליה איסור הנאה מכל בקודש בא"ת תרצה כדילפינן מיניה פרק כל שעה (פסחים כד.). פסולי קדשים י"ל עם קדש ואנשי קדש [7] מענין אחד ודמו אהדדי [8] מ"ג דנין חולין מחולין ואין דנין חולין מקדשים כדאמר פרק כיסוי הדם (חולין פה. [9]): **נבלת** בהמה טמאה בכל מקום ונבלת עוף טהור בכפרים צריכה מחשבה ואינה צריכה הכשר. והחלב לא גרסינן דליכא [10] למימר דאין צריך הכשר דאי בחלב נבלה הא איכא מטמאה טומאה חמורה כדכתיב (ויקרא ז) יעשה לכל מלאכה ואמאי לא נבעי הכשר ואי בשמוטה [11] הכשר דאי בחלב נבלה הא איכא מטמאה טומאה חמורה דכתיב (ויקרא ז) יעשה לכל מלאכה ואמאי לא נבעי הכשר ואי בשמוטה ומשום שכבר הוכשר הא שינו בגמ' בהעור והרוטב (חולין קכח.) חזר ר"ע לחיות שונה כר' יהודה דהכשר שחיטה לא מהניא לחלב משום דאסרי לאו אוכל הוא דהא בכפרים לאו בר אוכל הוא עד דחשיב עליה ובטהרות במשנה לא גרסינן ליה: **ואיהו צריכה הכשר.** הואיל ומטמאה טומאה חמורה [12] בעוד שהיה בה זית שלא בעודה היא מחוברת בנבלה [13]: **נבלת בהמה טהורה כו'.** סתמא לאכילת עובד כוכבים דלא מאיסה ועוד דלגבי ישראל אין בה אלא דיחוי אחד הלכך איצה צריכה מחשבה לקבל טומאת אוכלין להצטרף פחות מכזית איצטה לאכלין וכן נבלת עוף טהור והחלב של שחוטה: **בשווקים.** בכרכים דיש בה רוב עם ועשירים הם ורגילין לאכול רוב עופות ושומן: **ולא הכשר.** נבלת בהמה ועוף משום דמטמאין טומאה חמורה וחלב שחוטה בשווקים משום שכבר הוכשר בשחיטה דכיון דלא בעי מחשבה אהני ליה הכשר שחיטה: **הא טמאה בעיא מחשבה.** ולא אמרינן איסורו חישובו זהו חישובו: **אף הגמל.** דיונו כבהמה טהורה הואיל ויש בו אחד מסימני טהרה. ומדלאוסיף ר"ש בסיפא מכלל דריש"א רבנן היא וש"מ לית להו איסורו חישובו וגבי פטר חמור דמטמאין לעיל [ט:] בדחשיב עליה הוא ואפ"ה מטהר ר"ש דאוכל שאי אתה יכול להאכילו לאחרים הוא דמודה ר"ש לאחר עריפה שהוא אסור בהנאה דר"ע לא אמרינן איסורו חישובו. גרידא ואפ"ה פלוגתייהו בדלא חשיב וליתא לדר"מ[14]. ודקשיא לך מאי טעמא דרבנן [15] אי דערפיה מיערף הכי נמי דמודו רבנן דלא מטמא טומאת אוכלין הואיל ולא חשיב עליה:

מה שהיא טהורה משוי אוכל בראוי מעט הואיל ושמאיה נבלה אוכל גמור הוא ליראל ומהאי טעמא מהני לרבי שמעון בגמל ולארנבת שפן וחזיר [16] מימני טהרה לשויי אוכל כדאמר בסמוך ובקונטר' נמי פירש כאן נבלת בהמה טמאה כ"מ שהיא סתמא לאו לאכילה קיימא דמאיסה ועוד יש עליה שני דחויין אחד שלא נשחטה ועוד דטומאה היא ונבלת בהמה טהורה פירש סתמא לאכילת עובד כוכבים דלא מאיסה ועוד לגבי ישראל אין בהן אלא דמוי אחד אוכל אינה צריכה מחשבה: **והחלב** בשווקים. פ"ה רגילים לאכול עופות ושומן משמע שר"ל דכל שומן קרוי חלב ולא מייני דוקא [1] מחלב האסור כגון חותב קרוס וקנקף (חולין דף מט.):

שהשחוטו

מה א ב מיי' פ"ג מהלכות טומאת אוכלין הלכה ג:

מוסף רש"י

מה להלן כו' ומותר בהנאה. דכתיב בלבד תשליכון אותו והא דאמר מה שבלבו אוכל דמטמאתו אינו אלא בטומאה חמורה (מנחות קא:). צריכה מחשבה. לאכילה ומזה טמאת אוכלין ומחזיר ומטמא אוכלין ממגע, דהא מאליה קודם מחשבה אין לה טומאת אוכלין אלא בנגיעה (נדה נ:) אי: לאצטרף פחות מכזית ממנה להשלים פחות מכביצה לאוכלין לקבל טומאת אוכלין ממגע (בבחים קה:). **ואינה צריכה הכשר.** לטמא, לא לטמא ולא לטמא אדם, שהאליה מטמאה אוהל ומטמא לטמא אדם ובגדים (שם ובערי"ז נדה נ:). **נבלת בהמה טמאה.** סתמא לאו לאכילה, הלכך בעינא מחשבה ואיה דאי איכא פחות מכזית אוכלין אם אין בה כדי לאכלם אם לא לטמא אדם ובגדים ומשקין, אלא לטהר מהנאת מחשבה דאי איכא פחות מכביצה שאי אוכלין ופחות מכזית אינה נגלה מעצם לכביצה, אי חשיב עליה אצטרפא בהדייהו ומקבל טומאה במגע אדם אף לא לא (נדה נ:). **בכל מקום.** ואפילו בשווקים שיש שם רוב עם צריכה מחשבה לאכילה לקבל טומאת אוכלין, הואיל דאין דרך לאוכלה (כריתות כא.). **ונבלת עוף טהור והחלב בכפרים.** שהשם מועטין (שם). **צריכים מחשבה.** לטומאת אוכלין, **ואינם צריכים הכשר.** משום דמטמאין טומאה חמורה, דנבלת בהמה מטמאה במשא ונבלת עוף טהור טומאת בגדים אבית הבליעה ואמרינן דכל שפופו לטמא טומאה חמורה אינו צריך הכשר (שם, ועי"ש בשטם שי"ג והחלב). **נבלת בהמה טהורה בכל מקום.** ואפילו בכפרים לאיכא אוכלין מרוחין שמטמא לאכילה (נדה נ:). ואפילו בכפרים שהעם מועטין אינן צריכין מחשבה דטמטמא למאכל עכו"ם עומדת (כריתות כא.). **ונבלת עוף טהור והחלב בשווקים.** שהעם מרובין (שם) דאיכא רב דאוכלין הכל, וכן אבא בהמה דכריכים אין צריכין מחשבה, אבל בכפרים בעי מחשבה (נדה נ:). **אינן צריכין מחשבה ולא הכשר.** דנבלת בהמה ועוף מטמאין טומאה חמורה, וחלב בחלב שחוטה קמייתי, שהרי הוכשר כדם שחיטה (כריתות כא.).

שיטה מקובצת

[1] ואיסורו. ס"א חישובו ומי אמרינן איסורו חישובו והתנן כו': [2] חישובו ור"ש לא אמרינן איסורו חישובו ולרבנן מי אמר איסורו חישובו. [3] דברים נאמרו בנבלת עוף הטהור צריכה ותיבות זו אחת מהן נמחק: [4] קאי הס"ד ומה"ד דטעמא מאי מטמא רבנן. כיון דלא חשיב על פטר חמור הס"ד ומה"ד דאיסורו: [5] נגע בה שרץ שאם תגע היא אחרי כן: [6] אם כן אוכלה ואז מטמאה אותן בגדים: [7] הכשר והאי סופו לטמא טומאה חמורה ואין צריכין הכשר דלא שייך הכשר אלא בטומאה: [8] ואחת דטמאה היא: [9] של נבלת בהמה טהורה: [10] כ"ש שאר אוכלין: [11] מתיבת והחלב עד תיבת ליה בסה"ד כ"ז אינו נמצא בס"י: [12] חמורה כשהיה בה זית: [13] בנבלה. ס"א עם אביה: [14] דרבנן ואי דערפי: [15] ר"ל דקסבר תנא: [16] והדר קאמר תלמוד לומר בג"ש אלמא אתיא גז"ש ומפקא מקל וחומר ופירש ר"ת דבהאי קרא איירי נמי במידי: [17] בשדה דבשר כיון: [18] כפשטה דקרא ולית:

[1] מקדש ואית ליה: [2] קדש דרשי שהם ענין אחד ודמו טפי אהדדי א"נ: [3] למימר ביה דאין: [4] בשחוטה ומשום שכבר הוכשר הרי: [5] עכל"ה ובתבתי לפי: [6] ושמא אחרי כן מ' נמחק: [7] דתנאי בהכשר קודם מחשבה מ"מ מסתברא דהך סתם משנה דמס' טהרות סברא דחזרה ובספיראה גרסינן לה שפיר והחלב בשווקים א"צ וכו' ובחלב שחוטה איירי וכן פירש הקונטר' הס"ד: [8] דענינים הם הס"ד: [9] עופות ובסיפא דבשווקים פרש"י דיש בה רוב עם ועשירים הם ורגילים לאכול עופות ונראה לפרש טעם אחר דבכרכים יש אוכלין מרובין וקונין כל דבר אבל בכפרים יש אוכלין כו' מעליא הס"ד ומה"ד צריכין מחשבה להאכילה לעובד כוכבים ואם לאו אין מטמאין טומאת אוכלין וא"ת נבלת בהמה טמאה אוכלין למה לה הא מטמאה אדם וכלים וכ"ש שאר אוכלין תרץ דאמרינן בכריתות בפ' דם שחיטה דאי איכא פחות מכזית בגילה הוא דאינה צריכה הכשר ס"ה הואיל ומטמא טומאה חמורה כשהיה בה כזית שלם בעודה מחוברת עם אביה ולא יתכן לומר כן דמה שטמאה מתחלתה טומא[ה] חמורה אין מוציא לה כמו שפי' הקונטרס בעצמו בפ' בהמה המקשה גבי חד לבשר הפורש מן הבהמה וחד לבשר הפורש מן האבר ומאי אולמיה דהאי סד"א הואיל ומטמא טומאה חמורה אגב אמו לא ליבעי הכשר קמ"ל דפי' שם הקונטרס דבשר הפורש מן האבר מה שהיה מתחלתו מטמא טומאה חמורה בעודו מחובר באבר אין מוציא לו לענין טומאה קלה לאחר שפי' כיון דאינו מטמא עוד טומאה חמורה וכן משמע בש"ס דעור והרוטב גבי חותך בשר מאבר מן החי דקאמר חישב עליו ואח"כ חתכו טמא ומוקי לה בשהוכשר ופריך ל"ל הכשר הרי מטמא טומאה חמורה אגב אביו ומשני כששמש מעשה עץ שמש פי' ולכך לא הוציא לו טומאה חמורה שהיתה לו להעשות אוכל לענין הכשר וי"ל הך דשמעתין דהאי פחות מכזית בנבלה חשיב סופו לטמא טומאה חמורה כיון דחזי לאצטרופי לכזית והכי איתא בהדייא בפרק כל שחיטה הס"ד: [10] טוב אלו כותלי דחזירי וכן אמרינן במגילה דשנה ושנה ואת נעורותיה לטוב בית הנשים אלו כתלי דחזירי מ"מ מה שהוא מבהמה טהורה משוי: [11] וחזיר שעמא דיש בהם סימני טהרה לשוויי אוכל ובערוב נמי מהני ביה סימני טהרה כדאמר: [12] דוקא בחלב האסור:

[13] נראה דל"ל ואי דערפיה מיערף הכי נמי אי אם שחטו וכו'.

[1] מולין קטן. מנחות קא: [נ"ל ב:], [2] נדה נ: [וזבחים קה:] טהרות פ"ח מ"ח, [3] עוקצין פ"ג מ"ג נדה נ: כריתות כא., [4] [עוקצין שם] נדה וכריתות שם, [5] [אין זה במשנה], [6] [ויקרא יא], [7] נבלה ל"ק, [8] נ"מ לדרב ששת, [9] ל"ל ומאן דדרש ליה מקודש אית ליה ק"ו ות"ל מיפוק וכו'. ל"ק, [10] דרשינן ס"ב. ל"ק, [11] [וע"ש תוס' בפסחים כד: ד"ה אמרתם], [12] בפסחים. ל"ק, [13] בכבשר קודש מחשבה. ל"ק, [14] והחלב. ל"ק, [15] חייבי. ל"ק, [16] נ"מ שהמלילה קדלי. ל"ק,

תורה אור השלם

1. לא תאכלו כָּל נְבֵלָה לַגֵּר אֲשֶׁר בִּשְׁעָרֶיךָ תִּתְּנֶנָּה וְאֲכָלָהּ אוֹ מָכֹר לְנָכְרִי כִּי עַם קָדוֹשׁ אַתָּה לַיהוָה אֱלֹהֶיךָ לֹא תְבַשֵּׁל גְּדִי בְּחֲלֵב אִמּוֹ: דברים יד כא
2. וְאַנְשֵׁי קֹדֶשׁ תִּהְיֻן לִי וּבָשָׂר בַּשָּׂדֶה טְרֵפָה לֹא תֹאכֵלוּ לַכֶּלֶב תַּשְׁלִכוּן אֹתוֹ: שמות כב ל

רבינו גרשום

ואינן קרויין אוכל: אי הכי. לר' שמעון מאי איריא דשור בחלב משום הכי מטמא טומאת אוכלין משום דהיתה לו שעת הכושר תיפוק ליה דמשום הכי מטמאין דאוכל שאתה יכול להאכילו לאחרים לעובדי כוכבים הוא דסבירא ליה דמותר בהנאה דתני רבי שמעון וכו': דעוד דלדידיה נמי לישראל היתה לו שעת הכושר קודם שנתבשל בחלב. ואם איתא דלאחר עריפה שרי בהנאה לר' שמעון ליתני ומודה ר' שמעון בפטר חמור ובשר בחלב שמטמא טומאת אוכלין דהא תרוייהו שרו בהנאה ואוכל שאתה יכול להאכילו לאחרים ניהו אלא מדלא תני ומודה בפטר חמור ש"מ דלאחר עריפה אסור: לעולם ר' שמעון שרי בהנאה ואמאי לא מטמא טומאת אוכלין: הכא במאי עסקינן דלא חשיב עליה בשעת עריפה דליטמא טומאת אוכלין: אמרוה רבנן קמיה דרב ששת. משום הכי לרבנן מטמא טומאת אוכלין הואיל דחמור דאסור לישראל באכילה חומרא דאיסורו חושבו לטמא טומאת אוכלין: ור"ש לא אמר דאיסורו (איסור) חישובו אלא אי חשיב עליה מטמא טומאת אוכלין אי לא: ולרבנן מי אמרינן כו' והתנן במס' עוקצין י"ג דברים נאמרו בנבלת עוף טהור וזו אחד מהן צריכה מחשבה ואין צריכה הכשר כלומר דלא מטמא טומאת אוכלין אלא אי חישב עליה שהוא לאכילה לעובד כוכבים ומשום הכי בעיא מחשבה דלית ליה טומאה אחריתי דהא נבילת עוף לא מטמאה בנגיעה בכזית כנבלת בהמה ולא מטמא אלא באכילה בבית הבליעה הלכך צריכה מחשבה לטמא טומאת אוכלין בכביצה ואינה צריכה הכשר מים דבלא הכשר מים אי נגע שרץ בכביצה אוכלין דנבלת עוף מטמא ומ"ש אין צריכין הכשר דק"ל דכל שסופו לטמא טומאה חמורה בכזית אין צריך הכשר והאי נבלת עוף נמי כי אכיל מיניה כזית מטמא בגדים אבית הבליעה והיינו טומאה חמורה דמטמא בכזית כנבלת בהמה. אבל נבלת בהמה טמאה בנגיעה בכזית בלא אכילה. והאי דצקט בנבלת עוף הטהור דצריך מחשבה כ"ש נבלת עוף טמא אבל האי דנקט עוף טהור רבותא קמ"ל דאע"ג דעוף טהור אין בו אלא דיחוי אחד הכי נמי דאע"ג דעוף טהור הוא לאכילה בין לישראל בין לעובדי כוכבים אפילו הכי נבלתו לא מטמאה טומאת אוכלין אלא במחשבה ואי אמרת איסורו חישובו שהואיל ואסור באכילה לישראל חשוב וראוי הוא לאכילה לעובד כוכבים מטמא טומאת אוכלין למה לי מחשבה אחריתי: הא מני. דצריך מחשבה ר' שמעון היא דלית ליה איסורו חישובו: מ"ש נבלת בהמה טמאה בכל מקום. בין בכפרים בין בכרכים דאחד עניים ואחד עשירים דרכן לאכול אעפ"כ צריכה מחשבה לענין טומאת אוכלין ואמאי צריכה מחשבה משום דבהמה טמאה היא דלא היתה ראויה לישראל לאכילה והאי דצריכה מחשבה לאו לטמויי טומאת אוכלין דגופה בכביצה קאי דהיא עצמה טמאה היא טומאה חמורה בכזית בלא מחשבה אלא הכי צריכה מחשבה לאיצטרופי קאמר כגון דאיכא פחות מכביצה דשאר אוכלין דלאו דנבלה ואיכא פחות מכזית דהני וודל בהמה טמאה דמצטרפא להנך אוכלין ומשוי להו כביצה וההוא פחות מכזית כיון דלית ביה טומאה בגופיה ויכול לאיצטרופי לטומאת אוכלין הלכך צריכה מחשבה ונבלת העוף הטהורה אע"ג דעוף טהור הוא דהוי ראוי בין לישראל בין לעובדי כוכבים כיון דבכפרים הוא דלא רגילי למיכל עופות צריכה מחשבה לטומאת דעוף לא צריך מידי לאיצטרופי אלא בכביצה דנבלת עוף גופה קאמר ואינה צריכה הכשר דאפילו בלא הכשר מטמאה דהא אמרן כל שסופו לטמא טומאת אוכלין חמורה אין צריך הכשר. אלא אי נגע בהו שרץ בלא הכשר מטמא טומאת אוכלין הוא הכא דלא אמרינן איסורו חישובו: הא מני ר' שמעון היא: מ"ש נבלת בהמה טהורה בכל מקום. כיון דהיתה ראויה בין לישראל בין לעובדי כוכבים ונבלת העוף הטהורה והחלב בשווקים היינו בכרכים דהוו שווקים דהתם רגילי למיכל בין עופות בין חלב ושומן דעשירים הן. אבל בני כפרים אין רגילין ליכל לא עופות ולא חלב דהחלב משיירין אותו לבר לעשות מלאכתו לאורו הלכך בנבלת בהמה טהורה בכל מקום ונבלת עוף טהורה בשווקים דהיינו בכרכים אין צריכה לא מחשבה דבלא מחשבה מטמאה טומאת אוכלין ולא הכשר דאמרן דהא לא הויא ראויה בין לישראל בין לעובדי כוכבים ולא אמרינן דאיסורו חישובו: ואי תימא הא מני דבעיא מחשבה ר' שמעון היא דלית ליה איסורו חישובו הא מדסיפא ר' שמעון וכו' מה טעם הואיל ויש בהם סימן טהורה הכשר נמי דמודו רבנן דלא מטמא טומאת אוכלין הואיל ולא חשיב עליה:

דרישא לאו ר' שמעון אלא רבנן וקא דייקינן דא"ה מאי דקאמר חישב עליו ואח"כ חתכו טמא ומוקי לה בשהוכשר ופריך ל"ל הכשר הרי מטמא טומאה חמורה אגב אביו ומשני כששמש מעשה עץ שמש פי' ולכך לא הוציא לו טומאה חמורה שהיתה לו להעשות אוכל לענין הכשר וי"ל הך דשמעתין דהאי פחות מכזית בנבלה חשיב סופו לטמא טומאה חמורה כיון דחזי לאצטרופי לכזית והכי איתא בהדייא בפרק כל שחיטה הס"ד:

[1] אם אם שחטו שחיטתו חישובו לטמא טומאת אוכלין ולעולם ליתה לדרבה דאמר מודה ר' שמעון לאחר עריפה דאסור אלא לאחר עריפה דאסור אלא לאחר עריפה שרי בהנאה אוכל שאתה יכול להאכילו לאחרים הוא ליתני נמי מודה ר"ש בפטר חמור ובשר בחלב וכו' ודאי היא דערפי מיערף להאי פטר חמור הכי נמי דלר' שמעון נמי מטמא טומאת אוכלין דעריפה כשחיטתה סתם (דמיא) מה שחיטה סתם לא בעי מחשבה דשחיטתו היא מחשבתו אף עריפתו חשבו